

LA PRIMERA REVISTA HOMEOPÀTICA DE BARCELONA

Josep Mª CALBET I CAMARASA

Un bon amic del país i de la història de la medicina, i per tant amic nostre, es va assabentar de l'interés que teniem per tot el que fa referència al periodisme mèdic, relacionat amb Catalunya. Precisament una de les revistes que més havíem buscat, la Revista de la Doctrina Médico Homeopàtica, no l'havíem sabut trobar en les principals biblioteques freqüentades per nosaltres. Sabíem que havia existit per les referències que n'havien fet tant Méndez Alvaro como Comenge i altres autors.

Fa pocs mesos aquesta persona de la que parlava al principi, i que vol quedar ignorada, ens va deixar entrar a la seva biblioteca, on hi guarda una col·lecció completa d'aquella revista.

El títol que porta la col·lecció, formada per dos volums és: "Revista de la Doctrina Médico-Homeopática o Colección de los mejores escritos Homeopáticos que se han publicado hasta nuestros días, por el Dr. D. Juan Sanllehi (sic) (de Barcelona)". Aquests dos volums tenen unes dimensions de 125 per 195 mm., i van ser impresos a la Tipografia de Narciso Ramirez, C/ Serra, núm. 6 de Barcelona. El primer volum conté 382 pàgines i el segon 296. A la primera pàgina hi ha un peu on es pot llegir: "Barcelona. Gorchs, C/ del Carmen y Piferrer, Plaza del Angel", que és possible que fossin els seus distribuïdors.

Sembla ésser que aquesta revista estava patrocinada per la casa J.B. Bailliére, que tenia seccions a Madrid, París i Londres. Cal dir però que cadascun dels dos volums formen un llibre, sense que el títol de la revista estigui reiterat amb una certa periodicitat. És a dir sembla formar un tot, i els diferents fascicles del llibre es lliurarien successivament fins a formar un volum.

Les primeres vuit pàgines del primer volum porten una presentació feta per Joan Sanllehy, datades el 15 de juny de 1850, on fa un apretat record històric de la doctrina

homeopàtica, i seguidament ens diu el seu projecte: "Publicar una revista mensual, reunint el més selecte que ha sortit a la llum tant a Espanya com a l'estranger, per a que pugui ésser consultada en tots els temps, com a fidel dipositari dels triomfs que aconsegueixi l'homeopatia". Sembla que aquest primer fascicle del llibre- revista, va ser publicat el juliol de 1850. A la pàgina 97 hi veiem la data de setembre del mateix any; a la 145 l'octubre; a la 193 altra vegada l'octubre; a la 241 el novembre i a la 337, simplement "entrega 8".

Respecte al segon volum no hi hem vist cap data. Amb tot fem nostra la hipòtesi de que deuria deixar de publicar-se, a mitjans de l'any 1852.

La majoria dels articles són traduccions d'altres revistes europees, especialment de la "Revista Trimensual Homeopàtica" que es publicava a Alemanya. Els autors reproduïts són Veit Meyer i Hartmann, de Leipzig; Schweiher; E. Stapf; Chancel; Caspari; Herr; C. Hampé; J.B.G. Barlier; L. Simon; Croserio; Griesslich; Sahroen; Turrel; J. Perry; Schnappauf; Arnaud; Roth (pseudònim de Beauvais de Saint-Gratien); Petroz; Tessier; Gueyrard i P. Dufrenne. Amb aquesta llarga llista d'autors que veieren traduïts els seus treballs a la revista de Sanllehy, ja pot advertir-se que hi van haver molt pocs treballs originals.

Els únics treballs originals que hi hem trobat ha estat un article del mateix Sanllehy sobre: "La homeopatia y el especifismo" (pàg. 71 del segon volum). Es tracta d'un article doctrinal, que nega la possibilitat de descobrir les "causes íntimes de les malalties", tot afirmant que aquesta búsqueda etiològica és "una quimera que no es presta a la nostra anàlisi". Tot l'article demostra un esperit homeopàtic ortodoxe i molt combatiu. Un altre treball del mateix autor està dedicat al "Tratamiento de la pulmonía según el método del Dr. Teste" (pàg. 96 del segon volum). També en aquest segon volum hi trobem dos articles de José de Núñez, president de la Societat Hahnemania Matritense. El primer d'ells s'havia presentat a un congrés de París, i parla "Sobre las metástasis de las erupciones herpéticas" i l'altre és una "Memoria sobre las altas diluciones".

El conjunt de la revista o millor dit, dels dos volums, en que ve encuadrada traspua una preocupació apologètica de l'homeopatia. Volen presentar a la doctrina homeopàtica com la base de "la medicina racional", i com a creditora del respecte científic i social.

Dediquen també un article de C. Hampe, a demostrar la importància de la hidroteràpia des d'un punt de vista homeopàtic (vol. 1, pàg. 39). També és curiós el comentari crític del paper escrit per Oliver i Balcells sobre filologia homeopàtica, en ell comparaven el llenguatge allopàtic i homeopàtic, i que segons Sanllehy, ho fan amb poca independència doctrinal.

En un altre fascicle fan una greu acusació contra l'anatomia-patològica: "L'art de descobrir les lesions internes dels cadàvers, només ensenya al món, el perquè i com han mort els malalts, és una acusació que la medicina es fa a si mateixa i la demostració de la seva impotència" (vol. 1, pàg. 198), tot venint a dir-nos que "les lesions anatomo-patològiques no han estat la causa sino la conseqüència de la malaltia".

Són també diversos els articles dedicats a l'esperit vital, a les dilucions homeopàtiques, als congressos homeopàtics, a la individualització patològica, a la sicosis i a d'altres qüestions doctrinals.

En definitiva, aquesta modesta comunicació, no té altre objecte que parlar de la localització de la primera revista homeopàtica que va sortir al nostre país i que es va publicar a Barcelona. Va ser dirigida per Joan Sanllehy i Metjes, un dels peoners de la doctrina entre nosaltres. Hi hem comprovat una escassa originalitat, ja que la majoria dels articles són traduccions. Tanmateix es tracta d'una revista molt combativa i creiem que la seva sembrada doctrinal fructificaria anys més tard, donant lloc a la important escola homeopàtica catalana.